

Розділ I

Гріючись на сонці на дерев'яній пристані, яка виступала над ставком, я знав, що мене звати Дружка і я хороший собака.

Хутро на лапах маю чорне, як і решту тіла, але нижче з часом обарвилось білим. Я прожив довге й повне життя з хлопчиком на ім'я Ітан, багато днів розслаблено провівши на цій пристані, тут, на Фермі, насолоджуючись плаванням чи гавканням на качок.

Це було друге літо без Ітана. Коли він помер, я відчув усередині біль, набагато гостріший за все, що будь-коли пережив. Тепер цей біль послабшав і більше нагадував ниття в животі, але й досі відчувався постійно. Лише сон погамовував його: доки я спав, Ітан біг крізь сни поряд зі мною.

Я був старим собакою і знав, що вже скоро прийде набагато глибший сон, як уже бувало раніше. Він приходив по мене, коли я звався Тобі в моєму безглуздому першому житті, де не мав справжньої мети, окрім як бавитися з іншими собаками. Потім прийшов, коли я відгукувався на ім'я Бейлі та вперше зустрів свого хлопчика, повністю присвятивши себе любові до нього. Він прийшов по мене, коли мене називали Еллі й моїм обов'язком було працювати, знаходити людей і рятувати їх. Тож наступного разу, коли глибокий сон прийде по мене наприкінці цього життя як Дружка, я був упевнений, що не житиму знову, бо виконав своє призначення й більше не маю підстав бути собакою. Тож станеться це цього літа чи наступного — неважливо. Ітан... Любити Ітана було моєю кінцевою метою, і я зробив для цього все, що міг. Я був хорошим собакою.

Але...

Але, сидячи там, я спостерігав, як одне з багатьох дитинчат Ітанової родини непевним кроком либає до краю пристані. Це була дівчинка, і вона ще не так багато ходила за своє життя, тому, одягнута в білі пишні штанці й тоненьку сорочку, хилиталася на кожному кроці. Я уявив, як стрибаю у воду й витягаю її на поверхню за ту сорочку, і тихо заскавчав.

Матір дитини звали Глорія. Вона теж була на пристані — нерухомо лежала на розкладному стільці зі шматочками овочів на кожному оці. Жінка тримала повідець, прив'язаний до пояса дівчинки, але той вислизнув із руки й тепер волочився слідом за малою, котра прямувала до краю пристані над ставком.

Коли я був цуцням, то ослаблення повідця завжди посилювало в мені бажання все розвідати, і реакція цієї дівчинки була такою ж.

То був другий приїзд Глорії на Ферму. Уперше це сталося взимку. Ще був живий Ітан, і Глорія простягнула йому дитину, назвавши його Дідусем. Коли ця жінка поїхала, Ітан і його подруга Ганна багато разів за багато ночей промовляли її ім'я із сумом у голосі.

Також вони називали ім'я Клеріті. Дитину звали Клеріті, хоча Глорія часто називала її Клеріті Джун.

Я був упевнений: Ітан хотів би, щоб я наглянув за Клеріті, котра, здавалося, завжди потрапляла в халепу. Кілька днів я безславно сидів поряд, коли маля заповзло під годівницю для птахів і напхало собі до рота повні жмені впалого зерна. Одним із головних моїх обов'язків було ганяти білок, коли вони так робили, але я не розумів, як діяти, упіймавши на цьому Клеріті, хоча знав, що для дитини їсти пташиний корм — явно проти правил. І мав рацію: коли нарешті я гавкнув кілька разів, Глорія сіла на місці, де щойно лежала обличчям униз на рушнику, і була дуже сердита.

Зараз я кинув погляд на Глорію. Мені гавкнути? Діти часто стрибали в ставок, та ніколи — у такому юному віці, як ця дівчинка, хоча йшла вона так, що невідворотно мала опинитись у воді. Малюків пускали у воду, лише коли їх тримали дорослі. Я озирнувся на будинок. Ганна була надворі й навколішки гралася з квітами біля під'їзної доріжки, надто далеко, аби щось вдіяти, якщо Клеріті впаде в ставок. Я був цілком упевнений: Ганна б теж хотіла, щоб я наглянув за Клеріті. Це було моєю новою метою.

Клеріті наближалася до краю. Я знову заскавчав, уже голосніше. — Цить, — промовила Глорія, не розплющуючи очей.

Я не розумів цього слова, але різкий тон сумнівів не лишав.

Клеріті навіть не озирнулася. Діставшись до краю пристані, вона на мить захиталася, а тоді полетіла з нього просто вниз.

Врізаючись кігтями в дошки, я кинувся з краю пристані в теплу воду. Клеріті раз у раз виринала на поверхню, відчайдушно працюючи своїми маленькими кінцівками, але здебільшого її голова була під водою. За лічені секунди я дістався до неї, м'яко схопив зубами за сорочку. Витягнув її голову з-під води й повернув до берега.

Глорія завершала:

— О Боже! Клеріті!

Вона оббігла довкола й увійшла у воду тієї ж миті, коли мої лапи намацали мулисте дно ставка.

— Поганий собака! — закричала вона, вихопивши в мене Клеріті. — Ти поганий, поганий собака!

Я присоромлено похнюпив голову.

— Глоріє! Що сталося? — гукнула Ганна, підбігаючи до нас.

— Ваш собака зіштовхнув дитину у воду. Клеріті могла втопитися! Довелося стрибати рятувати її, і тепер я вся мокра!

У голосі кожної дуже явно чулася тривога.

— Дружку? — сказала Ганна.

Я не наважувався глянути на неї. Трохи помахав хвостом, плескаючи ним по поверхні води. Я не знав, що зробив не так, але точно всіх засмутив.

Так, усіх, окрім Клеріті. Я ризикнув глянути на неї, бо відчував, як вона напружилася в материних руках, тягнучи свої маленькі рученята до мене.

— Длузку, — пробелькотіла Клеріті.

Вода рікою стікала по її ногах зі штанців. Я знов опустив очі.

Глорія трохи видихнула.

— Ганно, ви не могли б узяти дитину? Її підгузки наскрізь мокрі, а я хочу лягти на живіт, щоб бути однакового кольору з обох боків.

— Звісно, — сказала Ганна. — Ходімо, Дружку.

Вдячний, що з цим покінчено, я вистрибнув із води, махаючи хвостом.

— Не трусися! — сказала Глорія, задкуючи від мене по пристані.

Я чув попередження в її голосі, хоча й не знав напевне, що вона намагається мені сказати, тому струснувся з голови до ніг, щоб висушити хутро.

— Фу, ні! — завершала Глорія.

Вона суворо відчитала мене, тицяючи пальцем і вивергаючи низку не зрозумілих мені слів, щоправда, кілька разів усе ж назвавши «поганим собакою». Я похнюпив голову й моргав.

— Дружку, ходімо, — сказала Ганна м'яким тоном.

Я покірно послідував за нею до будинку.

— Длузку, — твердила Клеріті. — Длузку.

Коли ми досягли парадного ганку, я зупинився через дивний присмак у роті. Я вже відчував його раніше — він нагадав мені

той раз, коли я витягнув зі сміття тонку металеву пательню, позначену солодкими ароматами, і, вилизавши дочиста, для проби трохи пожував її. Метал виявився таким гидким на смак, що я виплюнув його. Однак цей теперішній присмак я виплюнути не міг — він міцно сидів у мене на язичку, віддаючи в ніс.

— Дружку? — Ганна стояла на парадному ганку, дивлячись на мене. — Що сталося?

Я махнув хвостом і застрибнув на ганок, показуючи дорогу в будинок, доки вона відчинила двері.

Завжди весело було проходити крізь ці двері, хоч усередину, хоч назовні, бо це означало, що ми робимо щось нове.

Згодом я стояв насторожі, доки Ганна й Клеріті грали в нову гру. Ганна відносила Клеріті на вершину сходів, а тоді спостерігала, як мала розвертається й задом наперед сповзає зі сходів. Зазвичай жінка казала: «Гарна дівчинка», — а я махав хвостом. Коли Клеріті досягала нижньої сходинки, я лизав її в обличчя, вона хихотіла, а тоді підіймала рученята до Ганни.

— Ма, — благала вона. — Ма Бабуня. Ма.

Коли вона промовляла це, Ганна підіймала й цілувала її, а тоді відносила на вершину сходів, щоб зробити все спочатку.

Удовольнившись тим, що вони в безпеці, я пішов на своє улюблене місце у вітальні, покружляв і, зітхаючи, влігся. За кілька хвилин до мене підійшла Клеріті, тягнучи за собою ковдру. У неї в роті було щось, що вона жувала, та ніколи не ковтала.

— Длузку, — сказала дівчинка.

Вона опустила на всі чотири й так проповзла останні кілька футів до мене, а тоді згорнулась у мене під боком калачиком, натягнувши на себе ковдру крихітними рученятами. Я понюхав її голову — ніхто в цілому світі не пахнув так, як Клеріті. Її запах сповнив мене теплого почуття, від якого хилило в сон.

Ми ще спали, коли я почув, як відчиняються двері з дротяною сіткою й до кімнати входить Глорія.

— О Клеріті! — сказала вона.

Я сонно розплющив очі, а Глорія нахилилася й ривком підняла дівчинку звідти, де вона спала. Місце, де Клеріті шойно тулилася до мене, здавалося дивно холодним і порожнім без неї.

З кухні увійшла Ганна.

— Я печу коржики, — сказала вона.

Я підвівся на лапи, адже *це* слово знав. Махаючи хвостом, підійшов обнюхати Ганніні руки, що пахли чимось солодким.

— Дитина спала впритул до собаки, — сказала Глорія.

Слово «собака», як завжди, прозвучало так, наче я розізлив її. Я гадав, чи це означає, що коржиків не буде.

— Саме так, — сказала Ганна. — Клеріті пригорнулася просто до нього.

— Я лише хотіла б, аби моя дитина не спала поряд із собакою. Якщо Дружко перевернеться, він може розчавити Клеріті.

Я стежив за Ганною, сподіваючись якої підказки — чому зараз згадали моє ім'я. Жінка приклала руку до рота.

— Я... гаразд, звісно. Я подбаю, щоб цього не сталося знову.

Клеріті ще спала, прихилившись своєю маленькою голівкою до плеча Глорії. Та передала дитину Ганні й із зітханням сіла за кухонний стіл.

— Є охолоджений чай? — спитала вона.

— Зараз зроблю тобі.

Тримаючи дитину, Ганна підійшла до кухонної поверхні. Вона виклала речі на стіл, проте я не бачив ніяких коржиків, хоч явно відчував у повітрі їхній запах, солодкий і теплий. Я покірно сидів і чекав.

— Я просто гадаю, було б краще, щоб на час нашого з Клеріті приїзду в гості собака лишався у дворі, — сказала Глорія.

Вона відсюрбнула напій, а Ганна тим часом підсіла до неї за стіл. Клеріті заворушилася, і Ганна погладила її.

— О, цього я зробити не можу.

Я зі стогоном улігся, гадаючи, чому люди завжди так роблять: говорять про коржики, але жодного не дають собаці, який на них заслуговує.

— Дружко — частина родини, — сказала Ганна.

Я сонно підняв голову, подивившись на господиню, але коржиків усе одно не було.

— Я коли-небудь розповідала тобі, як він звів нас з Ітаном разом?

На слові «Ітан» я завмер. Це ім'я все рідше й рідше лунало в цьому будинку, проте я не міг чути, як його вимовляють, і не згадувати при цьому його запах чи дотик руки до мого хутра.

— Собака звів вас разом? — перепитала Глорія.

— Ми з Ітаном були знайомі з дитинства. У старших класах закохані, але після пожежі — ти ж знаєш про пожежу, яка скалічила йому ногу?

— Може, ваш син згадував, не знаю. Здебільшого Генрі говорив лише про себе. Ви ж знаєте, які вони, чоловіки.

— Гаразд, після пожежі Ітан... щось темне володіло ним ізсередины, а я була недостатньо доросла, тобто недостатньо зріла, щоб допомогти йому впоратися з цим.

Я відчув щось схоже на смуток у Ганниному голосі та зрозумів, що потрібен їй. Будучи досі під столом, я підійшов і поклав голову їй на коліна. Вона м'яко погладила моє хутро. Босі ніжки Клеріті звисали просто наді мною.

— Ітан тоді теж мав собаку, чудового золотистого ретривера на ім'я Бейлі. То був його пес-чудака.

Я замахав хвостом, почувши ім'я Бейлі та слово «чудака». Щоразу, як Ітан називав мене чудаком, він робив це з любов'ю, обіймав мене, а я цілував його в обличчя. Цієї миті я тужив за Ітаном так сильно, як не тужив давно, і відчував, що Ганна теж сумує за ним. Я поцілував руку, що гладила мене, і Ганна опустила очі й усміхнулася до моєї голови на своїх колінах.

— Ти теж хороший собака, Дружку, — сказала жінка.

Я трохи енергійніше замахав хвостом, почувши, як мене назвали хорошим собакою. Цілком імовірно було, що зрештою вся ця розмова скінчиться коржиками.

— Хай там як, ми пішли різними шляхами. Я зустріла Метью, ми одружилися, і в мене народилися Речел, і Сінді, і, звісно, Генрі.

Глорія тихо хмикнула, але я на неї не дивився. Ганна продовжувала гладити мене по голові, і я не хотів, щоб вона зупинялася.

— Коли помер Метью, я зрозуміла, що сумую за дітьми, і переїхала назад до міста. І одного дня, коли Дружку був, мабуть, рік, він гуляв у собачому парку і йшов за Речел до дому. У нього на нашійнику був жетон, і коли я глянула на нього... що ж, була неабияк здивована, побачивши там ім'я Ітана. А як здивувався Ітан, коли я зателефонувала йому! Я думала про те, щоб заїхати побачитися з ним, та, мабуть, ніколи б на це не зважилася. Дурість, але між нами все недобре скінчилося, і, хоч це було давно, я відчувала... не знаю, соромилася, мабуть.

— Знайшли кому розповідати про тяжкі розриви. У мене їх безліч було, це точно, — фиркнула Глорія.

— Так, не сумніваюся, — промовила Ганна. Вона подивилася вниз на свої коліна й усміхнулася мені. — Коли по всіх тих роках я побачила Ітана, це було так, наче ми ніколи не розлучалися. Нам було призначено бути разом. Дітям я, звісно, не стала б цього казати, але Ітан завжди був моїм єдиним, моєю спорідненою душею. І все ж, якби не Дружку, ми могли б ніколи більше не зустрітись.

Мені подобалося чути, як моє та Ітанове імена промовляють угорське, і я відчував Ганнині любов і смуток, коли вона всміхалася мені.

— Ой, поглянь, котра година, — раптом сказала Ганна.

Вона встала й передала Клеріті Глорії. Маля ворухнулося, тицьнувши крихітним кулачком у повітря, і позіхнуло. Зі стуком з гарячої духовки з'явилися коржики, і хвилиною розійшовся смачний запах, але Ганна жодного мені не дала.

Для мене відчувати коржики в такій звабливій близькості до власного носа й не отримати смачненького було величезною трагедією цього дня.

— Я піду десь на півтори години, — сказала Ганна Глорії.

Жінка потяглася рукою туди, де зберігала іграшки під назвою «ключі», і почувся металічний дзенькіт, який у мене був пов'язаний з їздою в машині. Я пильно стежив, розриваючись між бажаннями покататися й лишитися біля коржиків.

— Ти залишишся тут, Дружку, — сказала Ганна. — О, до речі, Глоріє, тримай двері до льоху зачиненими. Клеріті полюбляє лазити вниз усіма сходами, що знайде, а я мусила покласти там, унизу, шурячу отруту.

— Шури? Тут є шури? — різко спитала Глорія.

Клеріті вже повністю прокинулася й борсалася в материних руках.

— Так. Це ферма. Часом у нас трапляються шури. Усе гаразд, Глоріє. Просто тримай двері зачиненими.

Я відчув легкий гнів у Ганниному голосі й тривожно спостерігав за нею, чекаючи підказок про те, що відбувається. Однак, як зазвичай у таких випадках, зауважені мною сильні емоції так і не дістали пояснення. Такі вже люди: почуття в них складні — просто заважкі для розуміння собаки.

Коли вона пішла, я почимчикував за Ганною до її машини.

— Ні, ти залишишся тут, Дружку, — сказала вона.

Її намір був очевидним, особливо коли вона сіла в машину й зачинила переді мною дверцята, дзенькнувши ключами. Я помахав хвостом, сподіваючись, що вона передумає, та коли авто рушило по доріжці, зрозумів, що катання сьогодні не буде.

Я прослизнув назад у дім крізь собачі двері. Клеріті сиділа на своєму спеціальному стільці — з тацею попереду. Над нею схилилася Глорія, намагаючись запхати їжу малій до рота, а дівчинка переважно випльовувала її. Я якось спробував їжу Клеріті й потому анітрохи її не засуджував. Часто Клеріті дозволяли власноруч класти маленькі шматочки їжі собі до рота, та коли доходило до справді огидних харчів, її мати з Ганною досі мушили годувати її з ложечки.

— Длузку! — забелькотіла Клеріті, радісно плескаючи долоньками по таці.

Трохи їжі виплеснулося в обличчя Глорії, і вона різко, з хрипом розпрямилася. Обтерла рушником обличчя й гнівно зиркнула на мене. Я опустив очі.

— Повірити не можу, що вона просто дозволяє тобі вештатися, як у себе вдома, — процідила вона.

Я ніколи не мав сподівань, що Глорія дасть мені коржика.

— Отже, доки я тут головна, цього не буде, — сказала вона.

Кілька секунд мовчки роздивлялася мене, а тоді фиркнула.

— Гаразд. Ходи сюди! — наказала жінка.

Я слухняно послідував за нею до дверей льоху. Вона відчинила їх.

— Заходь. Ну ж бо!

Я зрозумів, чого вона хоче, і увійшов крізь двері. На маленькій, укритій килимом ділянці мені вистачило простору обернутися й глянути на неї.

— Сиди тут, — сказала вона, зачиняючи двері.

Раптом сильно стемніло. Сходи, що вели вниз, були дерев'яні й рипіли, коли я спускався. Я нечасто бував у льосі й відчув запахи нових і цікавих речей унизу, які кортіло дослідити. Дослідити і, можливо, з'їсти.

Розділ 2

Хоча світло в льосі було дуже тьмяне, стіни й кутки рясніли густими вогкими запахами. На дерев'яних полицях стояли заплісня-

вілі пляшки, а картонна коробка, розміжкла по боках, була повна одягу, що зберігав дивовижну суміш запахів багатьох дітей, які мешкали на Фермі за всі ці роки. Я глибоко вдихнув, пригадавши, як бігав крізь літню траву й пірнав у товщу зимового снігу.

Однак, попри чарівні запахи, тут не було нічого, що хотілося б з'їсти.

За деякий час я почув легко розпізнаваний звук — під'їхала машина Ганни. Клацнувши, горішні двері відчинилися.

— Дружку! До мене негайно! — гримнула на мене Глорія.

Я поквапився до сходів, але спіткнувся в темряві, і біль, гострий і глибокий, пронизав мою задню ліву лапу. Я зупинився, дивлячись знизу вгору на Глорію, яка стояла в рамці світла відчинених дверей. Хотів почути від неї, що все гаразд, чим би не був той щойно відчутий біль.

— Я сказала: до мене! — промовила вона гучніше.

Я трохи заскиглив, ступивши на першу сходинку, але знав, що мушу робити так, як вона каже. Переніс вагу з хворої лапи, і це начебто допомогло.

— То ти йдеш? — Глорія зробила два кроки вниз і потяглася до мене.

Я не надто прагнув відчутти її руку на своєму хутрі й знав, що вона чомусь злиться на мене, тож спробував ухилитися.

— Агов? — гукнула Ганна, і її голос луною рознісся нагорі.

Я пришвидшив хід, і лапі стало трохи легше. Глорія обернулася, і ми разом увійшли на кухню.

— Глоріє? — промовила Ганна. Вона опустила паперові пакети, коли я підійшов до неї, махаючи хвостом. — Де Клеріті?

— Я нарешті вклала її поспати.

— Що ти робила в льосі?

— Я... я шукала вино.

— Справді? Там, унизу? — Ганна опустила руку, і я обнюхав її, відчуваючи запах чогось солодкого. Я так радів, що жінка вдома.

— Ну, я гадала, це винний льох.

— А. Ні, думаю, у нас є трохи в шафіці під тостером.

Ганна подивилася на мене, і я махнув хвостом.

— Дружку? Ти кульгаєш?

Я сів. Ганна відступила на кілька кроків і покликала мене. Я підійшов до неї.

— Тобі не здається, що він кульгає? — спитала Ганна.

— Звідки мені знати? — відгукнулася Глорія. — Я тямлю в дітях, а не в собаках.

— Дружку? Ти поранив лапу?

Я замахав хвостом, щиро задоволений її увагою. Ганна нахилилася й поцілувала мене між очей, а я лизнув її у відповідь. Вона підійшла до кухонної поверхні.

— Ой, ти не захотіла коржиків? — спитала.

— Мені не можна *коржиків*, — зневажливо відгукнулася Глорія.

Я ще ніколи не чув, щоб слово «коржики» промовляли з такою неприязню.

Ганна нічого не відповіла, але я чув її легке зітхання, коли вона почала викладати речі, принесені додому в пакетах. Іноді жінка привозила кісточку, але я за запахом чув, що сьогодні Ганні не вдалося її знайти. І все ж я пильно стежив за нею на випадок, якщо помилився.

— І я не хочу, щоб Клеріті їх їла, — за хвилину додала Глорія. — Вона вже й без того гладка.

Ганна розсміялася, а тоді замовкла.

— Ти це серйозно?

— Авжеж, серйозно.

За мить Ганна знов обернулася до пакетів із харчами.

— Гаразд, Глоріє, — тихо промовила вона.

Кілька днів по тому Глорія сиділа на передньому подвір'ї на сонці, підтягнувши коліна до грудей. Між пальцями ніг у неї були маленькі пухові кульки, і вона торкалася пальців крихітною паличкою, укритою хімікатом, від якого сльозилися очі. Кожен палець ставав темнішим, коли вона з ним закінчувала.

Запах був настільки різкий, що перебивав дивний присмак у мене в роті при тому, що той сильнішав із кожним днем.

Клеріті щойно гралася з іграшкою, але зіп'ялася на ноги й почимчикувала геть. Я подивився на Глорію, яка, звузивши очі, дивилася на свої пальці, а з її рота стирчав кінчик язика.

— Клеріті, не заблукай, — відсутнім тоном промовила Глорія.

За ті кілька днів, що Клеріті провела на Фермі, вона перейшла від хиткої ходи, з якої постійно падала рачки, до навички майже бігом зриватися з місця. Вона цілеспрямовано простувала до стайні, а я йшов слідом, гадаючи, що маю робити.

У стайні був кінь на ім'я Трой. Ітан за життя іноді їздив верхи на Трой, що я не дуже схвалював, адже коні ненадійні, на відміну від собак. Якось у юності Ітан упав із коня — ніхто ніколи не падав із собаки. Ганна на Трой не їздила.

Ми увійшли до стайні — Клеріті і я — і почули, як зафиркав при нашій появі Трой. У повітрі стояв запах сіна й жеребця. Клеріті понесло просто до стійла, де перебував Трой. Кінь різко смикнув головою вгору-вниз і знову фиркнув. Клеріті опинилася біля ґрат і стиснула їх своїми крихітними рученятами.

— Коник, — захоплено промовила вона. Її маленькі коліна так і підстрибували від радощів.

Я відчував, як зростає напруження Троя. Кінь не надто мене жалював, і з досвіду попередніх відвідин я знав, що моя присутність у стайні його нервує. Клеріті просунула руку крізь ґрати й спробувала погладити Троя, але той відсахнувся.

Я підійшов до Клеріті й торкнувся її носа своїм, даючи їй знати, що як хоче когось погладити, то кращого за собаку немає. Її широко розплющені очі сяяли, рот був відкритий, і вона збуджено дихала, не зводячи очей із Троя.

Ланцюг тримав ворота зачиненими, та коли Клеріті притулилася до ґрат, нещільно замкнені ворота прочинилися, і я вже знав, що буде далі, перш ніж вона встигла це зробити. З радісним виском вона чкурнула вбік, уздовж воріт до отвору, а тоді протиснулася крізь нього.

Просто до стайні Троя.

Той уже походжав узад-уперед, мотаючи головою й фиркаючи. Його очі були широко розплющені, і він усе дужче й дужче бив копитами об землю. Я носом відчував його хвилювання, воно проступало на поверхні його шкіри, як піт.

— Коник, — промовила Клеріті.

Я просунув голову в отвір і щосили наліг, намагаючись протиснутися крізь нього. Зробивши це, знову відчув біль у задній лапі, але не звернув уваги й зосередився на тому, щоб пролізти в отвір плечима, потім стегнами. Важко дихаючи, я пробрався до стайні, тимчасом як Клеріті подибала вперед, піднявши руки до Троя, який тупцяв і фиркав. Я бачив, що зараз він розтопче дитину.

Я боявся коня. Він був великий і дужий, і я знав, що, якщо він вдарить мене своїм копитом, стане боляче. Інстинкти підказували

мені відступити, забиратися звідси, але Клеріті була в небезпечі, і я мусив щось зробити, зробити *негайно*.

Проковтнувши свій страх, я загавкав на коня з усієї люті, на яку був здатний. Напружив губи, демонструючи ікла, і кинувся вперед, опинившись між Клеріті й Троєм. Трой хрипко заіржав, і його передні копита стрімко відірвалися від землі. Я позадкував, не припиняючи гавкати, штовхаючи Клеріті в куток своїми стегнами. Трой ще несамовитіше загарцював, його копита вибивали землю просто перед моїм носом, а я продовжував гарчати й клацати на нього зубами.

— Дружку? Дружку! — Я чув, як за стінами стайні відчайдушно гукає Ганна. Відчував, як позаду маленькі рученята Клеріті занурюються в моє хутро, щоб я не збив її з ніг. Кінь міг ударити, але я мав намір і далі стояти між ним і дитиною. Повз моє вухо просвистіло копито, і я вчепився в нього зубами.

А тоді увірвалася Ганна.

— Трою!

Вона відв'язала ланцюг, розчахнула ворота, і кінь кинувся крізь великі подвійні двері на широке подвір'я.

Зараз я відчував у Ганниному голосі страх і гнів. Вона нахилилася й схопила Клеріті на руки.

— О люба, ти в порядку, ти в порядку, — промовила вона.

Клеріті заплескала в долоньки, усміхаючись.

— Коник! — щасливо вигукнула вона.

Інша рука Ганни опустилася й торкнулася мене, і я з полегшенням зрозумів, що ніякої біди не сталося.

— Так, великий коник, саме так, серденько! Але ти не маєш тут бути.

Коли ми знову вийшли надвір, до нас наблизилася Глорія, якимось дивно ступаючи, наче в неї ноги боліли.

— Що сталося? — спитала вона.

— Клеріті залізла в стайню до Троя. Вона могла... це було жахливо.

— О, ні! Клеріті, це було дуже погано! — Глорія простягла руки й схопила Клеріті, притиснувши дитину до грудей. — О, ти ніколи, ніколи більше не повинна так лякати маму, зрозуміло?

Ганна склала руки на грудях.

— Не дуже зрозуміло, як вона потрапила туди без твого відома.

— Мабуть, пішла за собакою.